

# De strijd op den Afsluitdijk.

## DE JOHAN MAURITS VAN NASSAU GING OP HET KORNWERDERZAND TEN ONDER.

### Stellingen langs den dijk waren geheel tegen den aanval bestand.

Als een breede weg strekt zich tusschen den Oever en Zurig de afsluitdijk van het IJselmeer uit, een wonderwerk van Nederlandsche waterbouwkunde, een der dingen, waarop het kleine Nederland zoo trotsch is.

In vreedestijd dient deze dijk vreedzaam doeleinden. In oorlogstijd echter dreigde het gevaar juist op den afsluitdijk, die, zoo hij in handen van de vijand viel, voor gemotoriseerde afdelingen een schitterende snelverkeersweg zou vormen voor een aanval op Noord-Holland.

Onze defensie had de noodige maatregelen genomen om dezen dijk te kunnen verdedigen. Bij Zurig, Kornwerd, Bolsward en Wons, langs de toegangswegen tot den afsluitdijk, waren versterkingen aangebracht. Bij den oprit van de dijk waren het zelfs fortificaties, bij het Kornwerderzand zeer sterke bunkers, bij Breezanddijk eveneens.

Zondagmorgen, eersten Pinksterdag, in de vroege hebben Duitsche afdelingen den aanval ingezet. Dinsdagavond, op het ogenblik der capitulatie, waren zij er nog steeds niet in geslaagd de toegangen te overmeesteren. Moedig hebben de Nederlandsche afdelingen, die met de verdediging van den dijk belast waren, zich van hun taak gekwet en eervol hebben zij stand gehouden totdat het bevel tot overgave kwam.

De afsluitdijk en de sluiswerken bij den Oever en Kornwerderzand zijn onbeschadigd gebleven. Wat zich hier echter aan gebouwen, tankstation en woningen bevond, is ten offer gevallen aan bombardementen. Geen woning en geen gebouw staan meer overeind. Ook de bunkers bij Kornwerderzand dragen duidelijk de sporen van den strijd. Voltreffers van kleine granaten en bommen zijn duidelijk zichtbaar, maar de versterkingen hebben stand gehouden.

Toen wij gisteren over den afsluitdijk reden, kwamen wij in gesprek met een der sluiswachters, die gedurende al de tijd dat er door de uit Friesland komende Duitsche troepen en de Nederlandsche legerafdelingen strijd geleverd werd, op zijn post is gebleven. Hij verklaarde dat vooral de vliegtuigen, als zij in den strijd ingrepen, beangstigend werkten. De strijd tuschen de afdelingen te land werd grotendeels gevoerd met geweren en lichte en zware mitrailleurs. Vandaar dat in Friesland, voor den afsluitdijk, geen grote schade is aangericht. Wel zijn hier huizen die er van buiten onbeschadigd uitzien,

maar die van binnen een aanblik van verwoesting bieden, omdat zij doorzeefd zijn door kogels. Andere huizen zijn ten gevolge van het bombardement vernield, zoals ook op den afsluitdijk zelf het geval is.

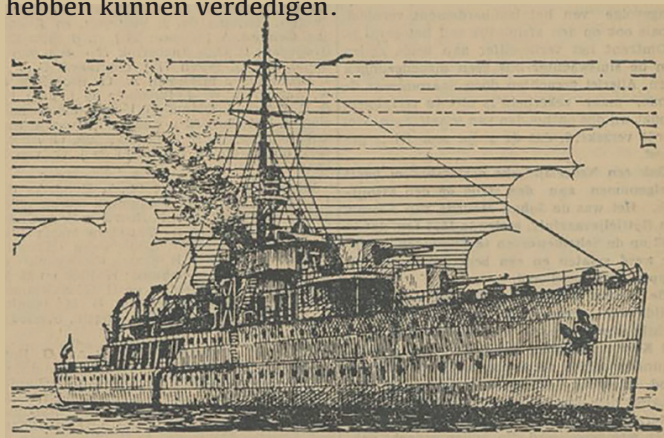
Omtrent het verliescijfer aan beide zijden kon de sluiswachter ons geen mededeelingen doen. Allerlei geruchten doen daaromtrent de ronde, maar zekerheid is niet te verkrijgen, zodat wij ons onthouden van inschattingen. Wel wordt verzekerd dat de strijd zeer fel is geweest.

Ook een Nederlandsch oorlogsbodem heeft deelgenomen aan den strijd op den afsluitdijk. Het was de Johan Maurits van Nassau, een flottieljevaartuig metende 1537 ton, dat in 1932 op de Scheldewerven te Vlissingen te water werd gelaten en een bemanning van 127 koppen aan boord had.

De Johan Maurits van Nassau is in dezen strijd, zeer vermoedelijk ten gevolge van luchtbombardementen, ten onder gegaan en op het Kornwerderzand gezonken. Van de bemanning werden vermoedelijk 40 personen gedood, de overige opvarenden werden gered.

Langs den weg over den afsluitdijk lagen gisteren nog talrijke autowrakken. Velen die deze weg gepasseerd zijn, zullen gedacht hebben dat ook deze auto's, bussen, vrachtwagens en personenvoertuigen het slachtoffer zijn geworden van bombardementen. Dit is echter niet juist. Door de Nederlandsche militairen zijn deze oude wagens kriskras over den weg geplaatst en wel omdat de mogelijkheid voor vliegtuigen bestond om op den afsluitdijk te landen. Zulke landingen zouden aanvallen in den rug op de Nederlandsche troepen tot gevolg hebben gehad en dit moest ten koste van alles voorkomen worden.

De primitieve barricades hebben het gewenschte nut gehad. Geen vliegtuig was in staat op den afsluitdijk te landen en dit heeft er in belangrijke mate toe bijgedragen dat de Nederlandsche militairen tot het laatste, tot capitulatie toe, den afsluitdijk met succes hebben kunnen verdedigen.



HET FLOTTIELJE-VAARTUIG „JOHAN MAURITS VAN NASSAU“, dat gebouwd werd door de Kon. Mij. „De Schelde“ te Vlissingen en in 1932 te water is gelaten. Het schip had een waterverplaatsing van 1537 ton; lengte, breedte en diepgang bedroegen resp 78.65 M., 11.60 M. en 3.75 M. De snelheid was 15 mijl, terwijl de bewapening bestond uit 3 kanonnen van 15 c.M. en acht mitrailleurs. De „Johan Maurits van Nassau“ had een bemanning van 127 koppen.